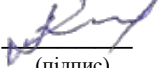

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра систем управління літальних апаратів (№ 301)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Леонід КРАСНОВ
(ім'я та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Випробування та сертифікація систем автоматизації
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: G «Інженерія, виробництво та будівництво»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: G7 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та
робототехніка»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Інженерія мобільних додатків»
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *другий (магістерський)*

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник: Олексій ГУРТОВИЙ, асистент каф. 301
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Систем управління літальних апаратів (№ 301)

Протокол № 1 від «28 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Костянтин ДЕРГАЧОВ
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

здобувач групи 360

Олександр ГОРБАЧ
(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Гуртовий Олексій Олександрович

Посада: асистент кафедри систем управління літальних апаратів

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Геоінформаційні системи в навігації» (вибіркова дисципліна);
 - «Алгоритмізація та програмування»;
 - «Авіоніка»;
 - «Випробування та сертифікація систем авіоніки».
-

Напрями наукових досліджень:

- статистика та системи обробки візуальних даних;
 - 3D моделювання та цифрова симуляція;
 - системи навігації та наведення безпілотної техніки.
 - комп'ютерний зір та візуальне позиціонування.
-

Контактна інформація: a.o.gurtovoi@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна
Семестр	2
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 3,5 кредити ЄКТС / 105 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 65)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, розрахункова робота, самостійна робота
Види контролю	Модульний контроль, захист розрахункової роботи, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	«Сучасні методи побудови і моделювання систем управління», «Проектування та програмування контролерів систем управління», «Методи і засоби проектування мобільних додатків для СУ», «Організація виробництва у сфері автоматизації»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета – систематизація знань та умінь в галузі тестування апаратних засобів та програмного забезпечення систем автоматизації, оволодіння методологією розробки програм та процедур тестування, використання сучасних програмних пакетів для моделювання роботи систем автоматизації для формування еталонів.

Завдання – отримання навичок тестування апаратних засобів та програмного забезпечення (системного та прикладного), використання методів моделювання роботи систем автоматизації, ознайомлення з переліком та змістом державних стандартів у частині тестування апаратних засобів та програмного забезпечення, отримання навичок у частині формування звітної документації включаючи оцінювання точність та похибку замірів при тестуванні.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій у професійній діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності (ФК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ФК2. Здатність проектувати та впроваджувати високонадійні системи автоматизації та їх прикладне програмне забезпечення, для реалізації функцій управління та опрацювання інформації, здійснювати захист прав інтелектуальної власності на нові проектні та інженерні рішення.

ФК7. Здатність застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та цифрові технології для розв'язання складних задач і проблем автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, у тому числі для розробки мобільних додатків для дистанційного керування обладнанням.

ФК8. Здатність розробляти функціональну, технічну та інформаційну структуру комп'ютерно-інтегрованих систем управління організаційно-технологічними комплексами із застосуванням мережевих та інформаційних технологій, програмно-технічних керуючих комплексів, промислових контролерів, мехатронних компонентів, робототехнічних пристроїв та засобів людино-машинного інтерфейсу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Створювати високонадійні системи автоматизації з високим рівнем функціональної та інформаційної безпеки програмних та технічних засобів.

ПРН6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів.

ПРН9. Розробляти функціональну, організаційну, технічну та інформаційну структури систем автоматизації складними технологічними та організаційно-технічними об'єктами, розробляти програмно-технічні керуючі комплекси із застосуванням мережевих та інформаційних технологій, промислових контролерів, мехатронних компонентів, робототехнічних пристроїв, засобів людино-машинного інтерфейсу та з урахуванням технологічних умов та вимог до управління виробництвом.

ПРН10. Розробляти і використовувати спеціалізоване програмне забезпечення та цифрові технології для створення систем автоматизації складними організаційно-технічними об'єктами, професійно володіти спеціальними програмними засобами, у тому числі для розробки мобільних додатків для дистанційного керування обладнанням.

ПРН11. Дотримуватись норм академічної доброчесності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Принципи тестування апаратних засобів та програмного забезпечення систем автоматизації у частині індивідуальних тестів.

Тема 1. Основні тенденції розвитку програмно-технічних комплексів (ПТК) систем автоматизації, їх проектування і тестування.

Стисла анотація: Предмет вивчення і задачі дисципліни. Розглядається предмет і завдання дисципліни, тенденції розвитку програмно-технічних комплексів (ПТК) автоматизації та особливості їх проектування і тестування.

Тема лекції: Тенденції розвитку програмно-технічних комплексів (ПТК) систем автоматизації, їх проектування і тестування.

Тема практичного заняття: Освоєння методів розрахунків надійності.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, формування питань до викладача.

Тема 2. Процес проектування ПТК.

Стисла анотація: Описуються етапи створення ПТК та методи їх експериментального відпрацювання на різних стадіях життєвого циклу.

Тема лекції: Процес проектування ПТК. Етапи експериментального відпрацювання ПТК.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 3. Методи розрахунку надійності і методи підвищення надійності ПТК.

Стисла анотація: Показники надійності ПТК. Класифікація відмов та показники безвідмовності, ремонтпридатності, довговічності, збереження. Методи розрахунків надійності (по інтенсивності відмов, за даними експлуатації, за допомогою коефіцієнтного методу). Методи підвищення надійності. Показники ефективності. Оцінка надійності ПЗ ПТК.

Теми лекцій: Показники надійності ПТК і класифікація відмов. Методи оцінювання і підвищення надійності ПТК.

Тема практичного заняття: Створення моделі прикладного ПЗ.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 4. Технологія відпрацювання ПЗ ПТК.

Стисла анотація: Моделювання ПЗ ПТК і об'єкту автоматизації. Цілі і етапи відпрацювання ПЗ ПТК. Визначення понять верифікації і валідації. Класифікація видів моделювання. Завдання і основні принципи моделювання. Фази життєвого циклу математичної моделі. Типові структурні схеми і приладовий склад стендів моделювання. Розглядаються принципи

модельовання програмного забезпечення та об'єкта автоматизації, верифікація і валідація, види моделей і структура стендів модельовання.

Теми лекцій: Модельовання ПЗ ПТК і об'єкту автоматизації. Верифікація і валідація, види моделей і структура стендів модельовання.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 5. Верифікація і валідація ПЗ ПТК.

Стисла анотація: Методи планерування експериментів. Вимоги до об'ємів експериментів. Особливості верифікації прикладного і системного ПЗ. Стандартні інструментальні засоби верифікації ПЗ. Порівняльний аналіз інструментальних засобів верифікації ПЗ. Аналізуються методи планування експериментів, вимоги до їх обсягів, особливості перевірки прикладного і системного ПЗ та інструментальні засоби верифікації.

Теми лекцій: Планування експериментів. Верифікація ПЗ. Аналіз результатів верифікації і валідації ПЗ.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 6. Автоматизація верифікації і валідації прикладного і системного ПЗ ПТК автоматизації.

Стисла анотація: Задачі автоматизації верифікації і валідації прикладного і системного ПЗ ПТК автоматизації. Принципи побудови і типова структура бази даних (БД) верифікації ПЗ. Принципи автоматизованої обробки результатів верифікації. Відмінність процесу верифікації і валідації. Вимоги стандартів по валідації ПЗ для транспортної галузі. Вивчаються принципи побудови баз даних і систем обробки результатів верифікації ПЗ, стандарти транспортної галузі та відмінності процесів верифікації й валідації.

Теми лекцій: Задачі і засоби автоматизації верифікації і валідації ПЗ. Стандарти транспортної галузі.

Тема практичного заняття: Створення моделі об'єкту автоматизації.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Модульний контроль: Захист практичних робіт.

МОДУЛЬ 2

Змістовний модуль 2. Технологія тестування систем управління для галузі автоматизації

Тема 7. Експериментальне відпрацювання апаратури ПТК.

Стисла анотація: Експериментальне відпрацювання апаратури (технічних засобів) ПТК. Цілі і завдання експериментального відпрацювання апаратури ПТК. Автономні лабораторно-відробіткові випробування (вибір параметрів і устаткування, тестове устаткування, метрологічне забезпечення,

стадії випробувань, документування результатів і звітність). Спільні відробіткові автономні випробування (етапи випробувань – електричні, механічні і кліматичні; технологія і устаткування для проведення випробувань). Розглядаються цілі автономних і спільних випробувань апаратної частини ПТК, вибір параметрів та устаткування, метрологічне забезпечення і документування результатів.

Теми лекцій: Автономні лабораторно-відробіткові випробування.

Тема практичного заняття: Створення сценарію і контрольних прикладів для верифікації ПЗ.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 8. Комплексні випробування ПТК.

Стисла анотація: Призначення комплексного відпрацювання ПТК. Принципи побудови комплексного стенду. Типові структури комплексних стендів для транспортної галузі. Лабораторно-відробіткові випробування у складі комплексного стенду. Спільні відробіткові випробування апаратури і ПЗ ПТК у складі комплексного стенду (перевірка відповідності конструкторській документації, енергозавантажених режимів, резервування, електромагнітної сумісності, алгоритмічного забезпечення). Описується побудова комплексних стендів і методи перевірки ПТК у складі стенду, включаючи електричні, кліматичні, алгоритмічні та сумісні випробування.

Теми лекцій: Принципи побудови і типові структури комплексних стендів. Спільні відробіткові випробування апаратури і ПЗ ПТК і різновиди випробувань.

Тема практичного заняття: Випробування на електромагнітну сумісність апаратури ПТК.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 9. Приймально-здаточні випробування ПТК.

Стисла анотація: Цілі і завдання приймально-здаточних випробувань ПТК. Принципи побудови і структура технічних умов на ПТК. Правила приймання ПТК. Складання програми проведення приймально-здаточних випробувань ПТК. Структура звітної документації. Визначаються цілі, правила та структура проведення приймально-здаточних випробувань, складання технічних умов, програм і звітної документації.

Тема лекції: Приймально-здаточні випробування ПТК.

Самостійна робота здобувача: опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту практичних робіт.

Тема 10. Сертифікаційні і періодичні випробування ПТК.

Стисла анотація: Призначення сертифікаційних і періодичних випробувань ПТК. Вимоги державних стандартів до проведення і оформлення результатів сертифікаційних випробувань ПТК. Роль державних органів по

сертифікації продукції. Міжнародні правила визнання сертифікатів продукції. Вимоги до періодичних випробувань. Відмінності випробування серії і партії від випробувань одиничних ПТК. Вивчаються вимоги стандартів і міжнародних правил сертифікації ПТК, роль державних органів та особливості періодичних і серійних випробувань у порівнянні з одиничними.

Тема лекції:

Тема практичного заняття: Дія випадкової вібрації при випробуванні апаратури ПТК. Сертифікаційні і періодичні випробування ПТК.

Самостійна робота здобувача: підготовка звіту розрахункової роботи, до його захисту та іспиту.

Модульний контроль: Захист практичних робіт. Захист розрахункової роботи.

5. Індивідуальні завдання

Розрахункова робота на тему «Розрахунок параметрів надійності апаратних засобів систем автоматизації».

6. Методи навчання

Словесні: лекції, навчальна дискусія.

Практичні: Практичні та індивідуальні консультації.

Самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

7. Методи контролю

Поточний контроль – відповідно до змістових модулів і тем у вигляді письмового опитування; усного опитування; тестування, захисту практичних робіт. Захист розрахункової роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль – у вигляді письмового іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання практичних робіт	3...5	5	15...25
Захист практичних робіт	3...5	5	15...25
Змістовний модуль 2			
Виконання практичних робіт	3...5	3	9...15
Захист практичних робіт	3...5	3	9...15
Виконання і захист РР	12...20	1	12...20
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (*іспит*) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до *іспиту*. Під час складання семестрового *іспиту* здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для *іспиту* складається з трьох запитань. Перше запитання – теоретичне, максимальна кількість балів становить 20. Друге запитання – задача для розв’язання, максимальна кількість балів – 40. Третє запитання – практичне / лабораторне (програмування / стендове), максимальна кількість балів – 40.

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74) – здобувач невпевнено володіє теоретичним матеріалом, вирішив задачу або практичне завдання з грубими помилками, не відповів на деякі додаткові запитання. Зменшення кількості балів має місце, якщо здобувач володіє теоретичним матеріалом лише фрагментарно, допустив суттєві помилки у вирішенні задачі або практичного завдання, його відповіді на запитання частковими.

Добре (75-89) – здобувач має достатньо глибокі знання з теоретичної частини дисципліни, правильно розв’язав практичне завдання, але його відповіді не є чіткими. Зменшення кількості балів можливе при неточності у формулюваннях та неповних відповідях на теоретичні або практичні запитання. Здобувач виконав практичне завдання, але його відповіді на деякі запитання не є повними. Зменшення кількості балів має місце, якщо здобувач володіє теоретичним матеріалом не в повному обсязі, допустив помилки у вирішенні задачі або практичного (лабораторного) завдання, його відповіді на запитання не є повними.

Відмінно (90-100) – здобувач твердо знає: процес проектування ПТК та етапи експериментального відпрацювання ПТК; показники надійності ПТК, методи розрахунків надійності та класифікації відмов; технологію відпрацювання ПЗ ПТК, класифікацію видів моделювання; верифікацію і валідацію ПЗ ПТК, методи планування експериментів, вимоги до об’ємів експериментів, стандартні інструментальні засоби верифікації ПЗ; засоби автоматизації верифікації і валідації прикладного і системного ПЗ ПТК та

принципи побудови і типова структура БД верифікації ПЗ; етапи експериментального відпрацювання апаратури; етапи комплексних випробувань ПТК та принципи побудови комплексного стенду; правила приймання ПТК; етапи сертифікаційних і періодичних випробування ПТК.

При цьому здобувач, використовуючи знання з дисципліни, повно та правильно відповідає на всі питання, які були поставлені перед ним. У всіх відповідях студент, не допустив суттєвих неточностей, вільно користується навчальною та науково-технічною літературою з питань дисципліни. Здобувач проявляє вміння логічно і чітко скласти свою відповідь, розв'язати типову задачу та практичне завдання, а також відповідати на всі додаткові питання. Зменшення кількості балів в межах 90...100 можливе при неточних формулюваннях у відповідях на додаткові запитання.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Організація регуляції пропусків здійснюється відповідно до встановлених правил і передбачає:

1. Відвідування студентом всіх практичних занять та інтерактивне виконання завдань;
2. У випадку неможливості регулярної присутності — протягом тижня Студент має право узгодити графік індивідуального відпрацювання із викладачем. Поважні причини відсутності (лікарняний, академічна мобільність тощо) підтверджуються відповідними документами та узгоджуються з викладачем протягом тижня після повернення до навчання;
3. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску у формі усної співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття, а у виняткових випадках дозволяється письмове відпрацювання у вигляді індивідуального завдання, що забезпечує виконання програми курсу та дотримання навчальної дисципліни.
4. Невиконані завдання та прострочені роботи студент зобов'язаний виконати у скорочені терміни, узгоджені з викладачем, із можливим пониженням оцінки відповідно до політики курсу.
5. Студенти, які перебувають на довгострокових програмах академічної мобільності, виконують завдання у дистанційному форматі за окремо погодженим графіком та з використанням електронних ресурсів університету.
6. Усі випадки відпрацювання фіксуються у журналі відвідувань і враховуються під час підсумкового оцінювання навчальної діяльності.

7. Використання електронних платформ (Ментор, GitHub, Google Drive, Miro, Canva) дозволяє студентам завантажувати звіти, письмові відпрацювання чи додаткові матеріали, а також отримувати зворотний зв'язок дистанційно.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Випробування та сертифікація систем автоматизації»;
2. Методичні вказівки до практичних занять.

Все методичне забезпечення в електронному вигляді розміщене на хмарному ресурсі каф. 301. Автори всіх розробок – доцент каф. 301 Чумаченко О.В. та асистент Гуртовий О.О.. Шлях для ознайомлення і скачування:

<https://drive.google.com/drive/folders/1jx0GUkhQPixZeqXXcNjNoVIJcYfuvMHL?usp=sharing>

НКМД дисципліни у системі дистанційного навчання Ментор: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=6959>

11. Рекомендована література

Базова

1. Батирев О.І., Батирев Б.І. та інші. Експериментальне відпрацювання систем управління об'єктів ракетно-космічної техніки – Нац. аерокосм. ун-т Харк. авіац.ін-т, НВП «Хартрон-Аркос», 2008. – 501 с.
2. Яковина, В.С. Основи теорії надійності програмних систем / В. С. Яковина, М. М. Сенів.– Львів : Видавництво «Львівська політехніка», 2020. – 248 с.
3. Канер Сем. Тестування програмного забезпечення: пер. з англ. / Сем Канер, Джек Фолк, Енг Кек Нгуен. – К.: Діасофт, 2001. – 544 с.
4. Формалізація вимог щодо проведення випробувань на випадкову вібрацію обладнання систем управління безпілотних літальних апаратів вертолітного типу / О.В.Чумаченко, І.В. Корсиченко, Ю.І. Малєєва, // Авіаційно-космічна техніка і технологія. – Харків : “ХАІ”, 2016. – № 3(130) травень-червень 2016. – С. 92–97.
5. Оцінка програмного забезпечення систем залізничного транспорту станційного рівня на відповідність вимогам українських стандартів / О.В. Чумаченко, Є.А. Суліма, // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. – Український державний університет залізничного транспорту; Дніпро, 2020. – № 1 – С. 34–40.
6. Павлюк, О.М. Основи теорії надійності технічних систем / О. М. Павлюк, М. О. Медиковський, Н.К. Лиса та ін. – Львів : Вид. «Львівська політехніка», 2021. – 208 с.

Допоміжна

1. ДСТУ 3021-95 Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення.
Чинний 1996-01-01
2. ДСТУ 3593-97 Сумісність технічних засобів електромагнітна. Джерела електроживлення. Методи випробування на кондуктивні радіозавади. Чинний 1998-07-01
3. ДСТУ 6099:2009 Методи випробування на стійкість до механічних зовнішніх чинників, що впливають на машини, прилади та інші технічні вироби. Випробування на вплив випадкової широкосмугової вібрації з використанням цифрової системи керування випробуванням. Чинний 2009-07-01
4. ДСТУ 7655:2014 Вироби електронної техніки. Загальні вимоги щодо надійності та методи випробування. Чинний 2015-07-01
5. ДСТУ 30428:2004 Сумісність технічних засобів електромагнітна. Радіозавади індустриальні від апаратури проводового зв'язку. Норми та методи випробування. Чинний 2005-07-01

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри 301: k301. khai.edu.
2. Основні та допоміжні навчальні матеріали:
<https://drive.google.com/drive/folders/1jx0GUkhQPixZeqXXcNjNoVIJcYfuvMHL?usp=sharing>